

Memorandum 2010WMC32

Aan: Provinciale Staten
CC: Gedeputeerde Staten
Van: Mevrouw M. Haak-Griffioen, Gedeputeerde Jeugdzorg
Datum: 12 maart 2010
Onderwerp: Vervolg op woordvoerdersoverleg van 8 maart 2010, inzake de budgettaire impasse met Bureau Jeugdzorg Utrecht.

Aanleiding

De aanleiding voor deze memo is de onrust die ontstaan is bij Bureau Jeugdzorg Utrecht n.a.v. de beschikking 2010 en de vragen die hierdoor opgeroepen zijn bij de woordvoerders van de commissie WMC. Bureau Jeugdzorg heeft eind januari aangegeven dat de beschikking leidt tot ernstige financiële problemen bij BJU. De gesprekken zijn vanaf het moment, dat de totale omvang van de problemen duidelijk werd op zowel ambtelijk als bestuurlijk niveau geïntensiveerd om zo op korte termijn tot een voor alle partijen bevredigende oplossing te komen. Doel is de budgettaire impasse waarin BJU zich bevindt te doorbreken.

Inleiding

Voor een goed begrip van de financiële stromen en de beoordeling van de subsidieaanvraag van Bureau Jeugdzorg is het van belang, dat een aantal uitgangspunten bekend zijn.

Eind 2008 is een bestuursakkoord gesloten tussen Rijk en provincies ('deal 2008/2009') waarin extra geld beschikbaar werd gesteld voor het wegwerken van de wachtlijsten bij het zorgaanbod en AMK en het kunnen opvangen van de verwachte groei van het zorgaanbod.

Het Rijk stelde hier structureel en incidenteel extra middelen voor beschikbaar, de provincies dienden ook bij te dragen met incidentele middelen. De structurele middelen waren bedoeld voor het opvangen van de groei, de incidentele middelen voor het wegwerken van de wachtlijsten.

Voor de onderhandelingen met het Rijk over het budget voor de jaren 2010 en verder is door alle provincies en stadsregio's als uitgangspunt voor de onderhandelingen ingestemd met het standpunt dat provincies niet meer op voorhand eigen autonome middelen in de jeugdzorg stoppen in 2010.

Dit op grond van het argument, dat het Rijk verantwoordelijk is voor een adequaat financieel kader voor de jeugdzorg. Het betreft hier immers een wet met een specifieke uitkering van het Rijk aan provincies.

Op grond van deze wet is het Rijk volledig verantwoordelijk voor de beschikbaarheid van voldoende middelen.

Provincies hebben in het kader van de deal 2008/2009 wel ingestemd met extra inzet van autonome middelen, maar ook toen al uitdrukkelijk aangegeven dat dit eenmalig was. Het Rijk kon niet het volledig benodigde bedrag leveren en provincies hebben daarom eenmalig en uitdrukkelijk ter overbrugging naar een adequate financiering vanaf 2010 ingestemd met deze inzet van autonome middelen. Daarbij ervan uitgaande dat bij invoering van de nieuwe financieringssystematiek per 1-1-2010 (Kaiser) het Rijk wel het benodigde budget zou leveren.

In dit licht hebben alle provincies (op Gelderland na) besloten om voor 2010 geen extra middelen voor jeugdzorg op te nemen in de begroting, en zijn moties dienaangaande ontraden.

Ten aanzien van de doeluitkering van het Rijk aan de provincie m.b.t. de justitietaken¹ geldt het volgende:

- De doeluitkering is in januari gebaseerd op de gerealiseerde gemiddelde productie 2008.
- De doeluitkering wordt in juni aangepast naar het niveau van het gerealiseerde gemiddelde 2009.
- In november volgt een aanpassing o.b.v. de geraamde groei 2010.

Aanvraag Bureau Jeugdzorg Utrecht

Bureau Jeugdzorg Utrecht (BJU) heeft op 1 oktober 2009 een subsidieaanvraag ingediend die 4,2 miljoen euro boven de verleende subsidie 2009 lag (de aanvraag voor 2010 lag zelfs 4,675 miljoen hoger wanneer de subsidiëring van projecten en laatste tranche verbetering bedrijfsvoering in 2009 buiten beschouwing wordt gelaten). Bureau Jeugdzorg onderbouwde deze toename door enerzijds te wijzen op onvoldoende financiering van huidige taken (justitie, gesloten jeugdzorg), forse geraamde groei (toegang) en anderzijds voor uitvoering van (nog) niet gefinancierde taken (casusoverleggen, uitbreiding studiecentrum, professionalisering Kindertelefoon).

Op het moment van aanvraag was voor de provincie nog niet bekend wat het beschikbare budget vanuit het Rijk zou gaan bedragen voor 2010. Gezien de extra aangevraagde middelen van BJU, is eerst de uitkomst van het overleg tussen IPO en het Rijk over het budget voor 2010 afgewacht om de mogelijkheden te kunnen beoordelen en de financiële ruimte te kunnen bepalen.

Eerste gesprekken met Bureau Jeugdzorg Utrecht

De provincie heeft in de gesprekken met BJU aangegeven, dat de financiering van de justitietaken vanaf 2010 gelijk op zou lopen met de doeluitkering 2010, dat wil zeggen, dat de financiering start op een lager niveau, maar dat gedurende het jaar bijstelling plaats vindt (zie inleiding hierboven).

BJU heeft de initiële financiering echter opgevat als de maximale financiering voor 2010. Aangezien er een gat zit van 3,2 miljoen euro tussen de initiële financiering voor 2010 (gebaseerd op realisatie 2008) en de raming 2010, leidde dit uiteindelijk tot de commotie over enorme bezuinigingen en gedwongen ontslagen.

Inmiddels heeft de provincie besloten om evenals in voorgaande jaren over te gaan tot voorfinanciering (aan BJU wordt subsidie verleend o.b.v. de raming 2010), mede omdat de liquide positie van BJU niet afdoende was om het verschil zelf te overbruggen.

Ten aanzien van de toegang heeft BJU in 2009 forse stappen gezet om de registratie te verbeteren. Daarnaast is door BJU halverwege 2009 gekozen voor een registratie op hoofdproducten en niet meer op deelproducten. Aangezien deze nieuwe registratie niet 1-op-1 te herleiden was tot de oude registratie, betekende dit, dat de beoordeling van de subsidieaanvraag complex was. Tevens speelde mee, dat registratie in voorgaande jaren te wensen overliet, zodat ook inschattingen van groei lastig waren te toetsen.

Gedurende december/januari heeft in de gesprekken met BJU teveel de nadruk gelegen op het helder krijgen van aansluitingen en verklaring van de verschillen. Hierbij is ook door BJU een toename van 30% genoemd. Deze 30% betreft de door BJU geprognosticeerde groei van het aantal unieke cliënten, maar

¹ Voor de caseload van de justitietaken geldt:

- In het convenant over het Deltaplan is een caseload afgesproken van maximaal 15 voor de OTS'en (ondertoezichtstellingen).
- Voor de voogdij geldt een caseload van 28.
- Voor de jeugdreclassering, na invoering van de nieuwe werkmethode, een caseload van 17.
- Jeugdbeschermers voeren vaak werkzaamheden uit t.b.v. zowel OTS als voogdij, zodat een maximale caseload per medewerker lastig te bepalen is.
- De meeste Bureaus Jeugdzorg hebben aangegeven, dat de normbedragen voor de OTS te laag zijn om een caseload van 15 te kunnen realiseren. Er loopt op dit moment een onderzoek door het Ministerie van Justitie naar de vereiste hoogte van de normbedragen.

zegt echter niets over de (toename van de) hoeveelheid werk. Het percentage staat in feite op zichzelf, is voor de provincie oncontroleerbaar en voor de subsidieverlening niet bruikbaar. Tijdens de gesprekken ging BJU er ten onrechte van uit, dat als de aansluiting tussen oude en nieuwe registratie gevonden zou worden alle aangevraagde subsidie gehonoreerd zou worden. Dit leidde over en weer tot verkeerde verwachtingen.

In de beeldvorming is vervolgens de groei van 30% gekoppeld aan de fors lagere subsidiëring voor de justitietaken, waardoor het beeld ontstond van oplopende caseload, ontslagen, e.d.

Huidige stand van zaken

Zoals reeds gemeld worden de justitietaken voorgefinancierd (voor een bedrag van 3,2 miljoen euro), waarmee de grootste knelpunten zijn opgelost. De door BJU aangegeven tekorten vanwege de ontoereikendheid van de normbedragen worden niet gecompenseerd. BJU zal hiervoor intern een hogere caseload moeten realiseren dan wel op een andere wijze tot kostenreductie moeten komen. De provincie zal via het IPO de vinger aan de pols houden van het onderzoek naar de normprijzen dat door het Ministerie van Justitie wordt uitgevoerd. Mocht de uitkomst van dit onderzoek leiden tot een hogere normprijs, dan zal de provincie dit gelijk doorvertalen in de subsidiebeschikking aan BJU.

Ten aanzien van de gesloten jeugdzorg ontvangen de provincies onvoldoende middelen van het Rijk, de gesprekken hierover via het IPO zijn gaande en ook geïntensiveerd. Financiering van deze taak betekent op dit moment een risico voor de provincie welke ook in de voorjaarsnota is benoemd.

Voor de toegang is gekozen voor een andere benadering, omdat aansluiting tussen oude en nieuwe systematiek niet te realiseren is. Aan BJU is aangegeven wat het maximale kader is waarbinnen de taken moeten worden uitgevoerd en BJU zal de komende dagen de te verwachten effecten hiervan doorrekenen en aangeven welke gevolgen zij verwacht voor het niet volledig financieren van de groei. De provincie toetst deze verwachtingen vervolgens aan het minimale niveau van dienstverlening, dat BJU dient te behalen.

Voor de analyse van de cijfers van BJU is gekeken naar de nieuwe hoofdproducten en de onderlinge groeiverschillen welke aanleiding zijn niet de volledig door BJU geraamde groei te financieren. BJU verwacht verder een forse groei bij 'reageren op signalen van derden', terwijl hier naar het zich laat aanzien de registratie niet correct is. BJU is gevraagd bij het in kaart brengen van de effecten, rekening te houden met deze niet correcte registratie.

Gezien de zich voortdoende groei zijn er voor BJU wel extra middelen nodig. In 2009 zijn aan Provinciale Staten extra middelen gevraagd voor het AMK, deze dienen gecontinueerd te worden, omdat het AMK anders wederom met wachtlijsten wordt geconfronteerd. Gezien de ontwikkelingen van de laatste jaren zijn de hiervoor telkenmale ingezette incidentele middelen langzamerhand als structureel te beschouwen. Tevens is in de voorjaarsnota extra geld gevraagd (€ 600.000) voor de financiering van de toegangstaken van BJU, aangezien er zoals gemeld wel sprake is van groei en de huidige middelen ontoereikend zijn.

Bij het niet volledig financieren van de door BJU aangevraagde middelen speelt ook het tussen Rijk en provincies overeengekomen afsprakenkader voor 2010 en 2011 mee. In dit afsprakenkader is onder meer een verschuiving van zorg naar de gemeenten opgenomen, hetgeen uiteindelijk zal leiden tot een afvlakking van de groei bij de toegang van BJU.

Richting de toekomst zal dit gevolgen hebben voor de totale personeelsomvang van BJU. De organisatie is echter zelf verantwoordelijk voor de eigen bedrijfsvoering, de provincie bemoeit zich in principe niet met het personeelsbeleid van BJU.

Echter de komende tijd zal de provincie het toezicht verscherpen. Met de Raad van Toezicht zullen hierover afspraken gemaakt worden waarover u geïnformeerd zal worden.

Ter verduidelijking is in bijlage 1 een subsidieoverzicht opgenomen.

Voorgestelde oplossing

Resumerend kan gesteld worden, dat de oplossing wordt gevonden door:

1. Voorfinanciering justitietaken ad € 3,2 miljoen. Dit bedrag komt uit het budget Projectsubsidies Jeugdhulpverlening
2. Extra financiering toegangstaken (incidenteel) ad € 600.000, opgenomen in de voorjaarsnota, gefinancierd door verschuiving binnen het programma.
3. Mogelijke financiering kosten gesloten Jeugdzorg ad € 600.000 (opgenomen in de voorjaarsnota als risico)
4. Additionele financiering AMK ad € 788.000 (incidenteel), opgenomen in de voorjaarsnota.

Planning

Overleg met BJU	1 maart – 15 maart
Eindgesprek over bereikte afspraken	19 maart
Bespreking met Provinciale Staten	22 of 29 maart

Met vriendelijke groet,

Mevrouw M.Haak-Griffioen
Gedeputeerde Jeugdzorg